

प्रोजेक्ट रक्षा आणि प्रोजेक्ट त्रिनेत्र लोकार्पण - विश्वास आणि भविष्ययुक्त पोलिसिंग

प्रस्तावना

अकोला पोलिस प्रोजेक्ट रक्षा आणि प्रोजेक्ट त्रिनेत्र ही दोन अभिनव उपक्रम सुरु करत आहे. या उपक्रमांमुळे पोलिसिंग नागरिक-केंद्रित आणि तंत्रज्ञान-सक्षम होणार आहे. या दोन प्रकल्पांमुळे पारदर्शकता, जबाबदारी आणि गुन्हे प्रतिबंधन या गोष्टी पोलिस व्यवस्थेच्या केंद्रस्थानी येतील. या लोकार्पणानंतर हा मॉडेल महाराष्ट्र आणि भारतभर राबवता येऊ शकेल.

प्रोजेक्ट रक्षा - नागरिक फीडबॅक व जबाबदारी प्रणाली

RAKSHA = Review And Knowledge-based System for Holistic Assessment

- काय आहे: प्रत्येक पोलिस ठाण्यात उपलब्ध क्यूआर-आधारित फीडबॅक प्रणाली.
- कसे चालते:
 - नागरिक क्यूआर कोड स्कॅन करून मराठी-प्रथम, बहुभाषिक फॉर्ममध्ये फीडबॅक देतात.
 - प्रतिसाद थेट पोलिस अधीक्षक व केंद्रीय रक्षा सेल येथे पोहोचतो.
 - प्रत्येक पोलिस ठाण्याला नागरिक समाधानाच्या गुणांवर (NPS-शैलीत) रेटिंग मिळते.
- महत्व का आहे:
 - एकही तक्रार दडपली जाणार नाही याची खात्री.
 - रिअल-टाईम जबाबदारी डॅशबोर्ड्स.
 - पोलिस व नागरिक यांच्यात विश्वासाची भक्कम पायाभरणी.
 - पोलिस ठाण्यांचे आणि कर्मचाऱ्यांचे मूल्यमापन मोठ्या प्रमाणावर नागरिकांच्या रेटिंगवर आधारित असेल, त्यामुळे समुदायाचा विश्वास हे यशाचं मुख्य मापदंड बनेल.

प्रोजेक्ट त्रिनेत्र - भविष्यवेधी पोलिसिंग व पुनरावृत्ती गुन्हेगार विश्लेषण

TRINETRA = Targeted Risk-based Insights for Next-crime Estimation & Tactical Resource Allocation

- काय आहे: गुन्हेगार व उच्च-जोखमीचे गुन्हे क्षेत्र ओळखण्यासाठी डेटा-सायन्स मॉडेल.
- कसे चालते:
 - गुन्हेगारी इतिहास, पुनरावृत्ती पॅटर्न व काल-स्थानिक (spatio-temporal) डेटा वापरते.
 - प्रत्येकासाठी **Repeat Offender Risk Score (RORS)** तयार करते.
 - अकोल्यातील सर्व 23 पोलिस ठाण्यांसाठी हीटमॅप्स आणि डॅशबोर्ड्स तयार होतात.
- महत्व का आहे:
 - गुन्हा होण्याआधीच पोलिस हस्तक्षेप करू शकतात.
 - उच्च-जोखमीचे व्यक्ती व क्षेत्रांना प्राधान्य.
 - पोलिसिंग प्रतिक्रियात्मक (**reactive**) वरून प्रतिबंधात्मक (**preventive**) होते.

संयुक्त दृष्टिकोन - तंत्रज्ञान-सक्षम पोलिसिंग

- नागरिक तंत्रज्ञान: रक्षा क्यूआर कोड्स, क्लाउड अॅनालिटिक्स व डॅशबोर्ड्समधून फीडबॅक डिजिटাইज करते.
- गुन्हे तंत्रज्ञान: त्रिनेत्र कृत्रिम बुद्धिमत्तेवर आधारित स्कोअरिंग व मॅपिंग वापरून जोखीम व अंदाज मांडते.
- एकात्मिक मॉडेल: नागरिक इनपुट देतात, तंत्रज्ञान दृष्टी देते - मिळून एक स्मार्ट पोलिसिंग इकोसिस्टम तयार होते.

अकोल्यातील प्रत्यक्ष परिणाम

- तणाव प्रतिबंध: गणपती विसर्जन आणि ईदपूर्वी, त्रिनेत्र डेटाबेस वापरून अकोला पोलिसांनी 300+ पुनरावृत्ती गुन्हेगारांची मिरवणूक काढली. या पावलाने संभाव्य गटबाजी टळली व निवारक संदेश गेला.
- सुरक्षित सण: प्रेडिक्टिव्ह हीटमॅप्सच्या आधारे अतिरिक्त गस्त व देखरेख लावली गेली, ज्यामुळे शांततेत उत्सव पार पडले.
- नागरिक सक्षमीकरण: रक्षा द्वारे प्रत्येक नागरिकाला आता थेट जिल्हा नेतृत्वाशी जोडलेला डिजिटल आवाज आहे.
- कामगिरी व जबाबदारी: पोलिस ठाणे व कर्मचारी यांचे मूल्यमापन आता फक्त कायदा-सुव्यवस्थेवर नाही तर नागरिक सेवा रेटिंग्सवरही होणार - यामुळे आदरपूर्वक, नागरिक-केंद्रित पोलिसिंग घडेल.

महाराष्ट्रभर विस्ताराचा प्रभाव

जर हे मॉडेल संपूर्ण राज्यभर राबवले गेले तर:

- दरवर्षी ५० लाखांहून अधिक नागरिक फीडबॅक एंटीज महाराष्ट्राला रिअल-टाईम जबाबदारी असलेले पहिले राज्य बनवतील.
- प्रेडिक्टिव्ह पोलिसिंगमुळे २०-३०% पुनरावृत्ती गुन्हे कमी होऊ शकतात.
- नागरिकांचा विश्वास आणि डेटा-आधारित प्रतिबंध एकत्र आणणारा राज्य-स्तरीय पोलिसिंग डॅशबोर्ड तयार होईल - भारतातला पहिला उपक्रम.

अकोला पोलिस अभिमानाने प्रोजेक्ट रक्षा आणि प्रोजेक्ट त्रिनेत्र सादर करत आहे - पारदर्शक, प्रतिबंधात्मक आणि तंत्रज्ञान-सक्षम पोलिसिंगचा नवा युगप्रवेश.

Project Raksha & Project Trinetra Lokarpan - Trust and Future-Ready Policing

Introduction

Akola Police is launching two pioneering initiatives - **Project Raksha** and **Project Trinetra** - as part of its vision to make policing **citizen-first and technology-enabled**. Together, these projects bring transparency, accountability, and prevention into the heart of law enforcement. This Lokarpan marks the beginning of a model that can be scaled across Maharashtra and India.

Project Raksha - Citizen Feedback & Accountability System

- **What it is:** A QR-based feedback platform available at every police station.
- **How it works:**
 - Citizens scan a QR code and submit feedback in Marathi-first, multilingual forms.
 - Responses flow directly to the Superintendent of Police and a central Raksha Cell.
 - Each police station is scored on citizen satisfaction (NPS-style rating).
- **Why it matters:**
 - Ensures **no complaint goes unheard**.
 - Creates **real-time accountability dashboards**.
 - Builds trust between citizens and the police by making the process transparent.
 - **Performance of each police station and its employees will carry a major weightage from citizen ratings**, making community trust a key measure of success.

Project Trinetra - Predictive Policing & Repeat Offender Analytics

- **What it is:** A data-science model that predicts repeat offenders and high-risk crime zones.
- **How it works:**
 - Uses historical crime records, repeat-offender patterns, and spatio-temporal data.
 - Generates **Repeat Offender Risk Scores (RORS)** for individuals.
 - Produces **heatmaps and dashboards** for all 23 police stations in Akola.
- **Why it matters:**
 - Helps the police **intervene before crimes occur**.
 - Prioritises high-risk individuals and hotspots for targeted action.
 - Shifts policing from **reactive to preventive**.

The Combined Vision - Technologically Enabled Policing

- **Citizen Tech:** Raksha digitises feedback through **QR codes, cloud analytics, and dashboards**, making accountability measurable.
- **Crime Tech:** Trinetra applies **AI-driven offender scoring and mapping** to forecast risks and guide deployments.
- **Unified Model:** Together, they create an **intelligent policing ecosystem** - citizens provide input, technology provides foresight.

Real-World Impact in Akola

- **Prevention of Tensions:** Before **Ganpati Visarjan and Eid**, Akola Police identified and paraded **300+ repeat offenders** using Trinetra's database. This proactive step acted as a strong deterrent and prevented potential clashes during sensitive periods.
- **Safe Festivals:** Predictive hotspot mapping guided additional surveillance and patrolling, ensuring peaceful public gatherings.
- **Citizen Empowerment:** With Raksha, every citizen now has a **direct digital voice** to district leadership, enhancing trust and transparency.
- **Accountability Linked to Performance:** Police stations and employees will be **evaluated not only on law-and-order outcomes but also on how citizens rate their service** - shifting focus towards respectful, citizen-centric policing.

Impact at Scale

If replicated across Maharashtra:

50+ lakh citizen feedback entries annually could make Maharashtra the first state with real-time police accountability at scale.

- Predictive policing models can **reduce repeat crimes by 20-30%**, improving safety and efficiency.
- Creates a **state-level dashboard** for policing that combines citizen trust with data-driven prevention - a first-of-its-kind model in India.

Akola Police is proud to present Project Raksha and Project Trinetra as a new era of policing - one that is transparent, preventive, and technologically empowered.